

การจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลนาแซง
อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

Natural Disaster Management in the Area of
Na Sang Sub-District, Selaphum District,
Roi Et Province

อัษฎาวุธ แก้วรับศรี¹
Atsadawoot Kaewrubsri²
พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์³
Pongsawut Rachjun⁴

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง “การจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. ผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด และ 2. แนวทางการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2) รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 3) ผู้นำชุมชน 4) ประชาชน และ 5) ประชาชน

¹นักศึกษาลูกศรรัฐศาสตร์บัณฑิต คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด,
E-mail: veerapolpholyiam@gmail.com

²Student, Political Science, Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
E-mail: pong007_rachjun@outlook.com

⁴Assistant Professor, Political Science, Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University

ชาวบ้าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์แบบเชิงลึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ผ่านระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการศึกษาประเด็นผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ พบว่า ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นใน ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีลักษณะเป็น น้ำท่วมหรืออุทกภัย เป็นภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นมาจากฝนตกหนักเป็นเวลาหลายวัน ทำให้แม่น้ำยังซึ่งเป็นแม่น้ำที่ไหลผ่านพื้นที่ตำบลนาแซงเอ่อล้นจากลำน้ำยังไหลเข้าท่วมบ้านเรือนและพื้นที่เกษตรกรรมของประชาชน จึงส่งผลกระทบต่อร่างกายจิตใจ ทรัพย์สิน เศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง นอกจากนี้ เชื้อโรคที่มาหลังจากการเกิดภัยพิบัติก็ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของประชาชนที่ประสบภัยด้วย และผลการศึกษาประเด็นแนวทางการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติ พบว่า การรับมือในน้ำท่วมครั้งนี้ประชาชนในพื้นที่ตำบลนาแซง มีความรู้พื้นฐานในการรับมือกับภัยพิบัติทุกคน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เกิดภัยพิบัติติดต่อกันมาแล้วเป็นเวลาสามปี ประชาชนจึงมีการเตรียมความพร้อมที่จะรับมือภัยพิบัติหรือป้องกันภัยพิบัติ ประชาชนทุกคนสามารถรับมือได้เป็นอย่างดี การบรรเทาทุกข์ในภาวะฉุกเฉิน ก็ได้มีภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีบทบาทให้ความช่วยเหลือ ส่วนประเด็นการฟื้นฟูสภาพของชุมชนและการซ่อมสร้างหลังการเกิดอุทกภัยประชาชนส่วนมากจะฟื้นฟูสภาพภายในบ้าน และมีเทศบาลตำบลนาแซง เข้ามาช่วยเหลือในการฟื้นฟูสภาพชุมชนในส่วนต่างๆ

คำสำคัญ: การจัดการภัยพิบัติ, ภัยธรรมชาติ

Abstract

The research aimed to study “Natural Disaster Management in Nasaeng Sub-District, Selaphum District, Roi Et Province” aims to study: 1. the impact of natural disasters occurring in Na Sang Sub-District, Selaphum District, Roi Et Province and 2. the management of natural disasters in the area of Na Sang Sub-District, Selaphum District, Roi Et Province. The population used in the study were 1) the president of the sub-district administrative organization 2) the deputy president of the

sub-district administrative organization, 3) the community leader 4) 10 people, and 5) the villagers. The research instrument was an indepth interview created by the researcher and analyzed through qualitative research methods.

The disaster is caused by heavy rain for several days. As a result, the Young River, which is a river that flows through Na Saeng Sub-District, overflows from the river, still flooding people's houses and agricultural areas. It affects the body, mind, property, economy, society, politics and government. Moreover, the pathogens that come after the disaster affect the people. The results of the study on natural disaster management guidelines found that to deal with the flood, people in Na Sang Sub-District have basic knowledge on how to deal with all disasters. Because it is an area that has been disasters for three consecutive years. People have to prepare for disaster response or disaster prevention. All people can cope with it very well. Emergency relief has various sectors to play a helping role for community rehabilitation and post-flood repair issues, most people will restore the home condition Na Sang Municipality will assist to rehabilitate the community in various parts.

Keywords: Sufficiency Disaster Management, Natural Disaster

บทนำ

องค์การสหประชาชาติ คาดว่าในปี พ.ศ. 2593 ประชากรโลกจะเพิ่มขึ้นเป็น 9,600 ล้านคน และ 19,000 ล้านคนในปี พ.ศ. 2643 จากปัจจุบันที่มีประชากรอยู่ 7,200 ล้านคน ซึ่งจะทำให้ความต้องการสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานต่อการดำรงชีวิตในโลกยุคปัจจุบันมีสูงมากขึ้น ประกอบกับการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเติบโตทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน จึงต้องมีการแข่งขันและการขยายตัว

ตามเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ซึ่งผลที่ตามมาคือทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ถูกใช้อย่างรวดเร็วและฟุ่มเฟือย การพัฒนาด้านต่างๆ ที่ไม่คำนึงถึงความยั่งยืนของทรัพยากรลดลง จึงเป็นเหตุให้ระบบนิเวศถูกทำลายอย่างต่อเนื่อง จากปัญหาดังกล่าวนี้ก่อให้เกิดผลกระทบจากธรรมชาติเพราะความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์เป็นคนก่อและเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติทำให้เกิดภัยพิบัติ ส่งผลต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม (Department of National Disaster Prevention and Mitigation, 2013) ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของสังคมมนุษย์ในวงกว้าง เกิดความเสียหายต่อชีวิตทรัพย์สิน ระบบเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม เกินขีดความสามารถที่จะบริหารจัดการได้ จำเป็นต้องขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นใน ระดับชาติและนานาชาติ (World Health Organization, 2008) ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2003-2012 ศูนย์วิจัยและระบาดวิทยาต้านภัยพิบัติ พบรายงานการเกิดภัยพิบัติทั่วโลกทั้งสิ้น 6,699 ครั้ง มีผู้เสียชีวิตจากภัยพิบัติ 1,149,920 ราย ผู้ได้รับผลกระทบ 2,167,404 ราย คิดมูลค่าความเสียหาย 1,571,681 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (International Federation of Red Cross & Red Crescent Societies, 2013)

ประเทศไทยตั้งอยู่ในทวีปเอเชีย เป็นพื้นที่ที่มีอัตราการเกิดภัยพิบัติสูงสุดในโลก และตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงและเกิดความคาดหมาย เนื่องจากอุณหภูมิของน้ำทะเลระหว่างสองมหาสมุทรมีความแตกต่างกัน ทำให้ต้องมีการเพิ่มขีดความสามารถในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการรับมือมากขึ้น เพราะไม่สามารถลอกเลียนแบบการรับมือแบบเดียวกับภูมิภาคอื่นได้ ดังเหตุการณ์พายุไต้ฝุ่นไห่เยี่ยนหรือไต้ฝุ่นโยลันดาที่พัดขึ้นฝั่งของประเทศไทยฟิลิปปินส์ ระดับความเร็วลมสูงสุดตามค่าเฉลี่ย 1 นาที ที่ 315 กม./ชม. ทำให้พายุไต้ฝุ่นไห่เยี่ยนเป็นพายุหมุนเขตร้อนที่มีความรุนแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ที่ได้พัดขึ้นฝั่ง ส่งผลให้มีผู้ได้รับผลกระทบและไร้ที่อยู่อาศัยประมาณ 11 ล้านคน (Department of National Disaster Prevention and Mitigation, 2013) สถิติภัยพิบัติย้อนหลังของประเทศไทย พบว่า ช่วงปี พ.ศ. 2532-2555 เกิดอุทกภัยมากกว่า 40,000 ครั้ง วาตภัย 36,024 ครั้ง ดินโคลนถล่ม 35 ครั้ง และสึนามิ 1 ครั้ง ซึ่งภัยพิบัติที่พบมากในประเทศไทยคือ ภัยพิบัติธรรมชาติที่เกิดตามฤดูกาล ทำให้การเตรียมความพร้อมต่อภัยพิบัติขนาดใหญ่มีค่อนข้างน้อย (Thai Health Project, 2013) จาก

ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าภัยพิบัติมีอุบัติการณ์การเกิดและทวีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อมวลมนุษยชาติอย่างมากมายมหาศาล หน่วยงานภาครัฐและเอกชนของประเทศไทยเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการภัยพิบัติ หลังจากเกิดภัยพิบัติสึนามิ ในปี พ.ศ. 2547 ซึ่งถือเป็นภัยธรรมชาติที่รุนแรงที่สุดที่เคยเกิดขึ้น ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อระบบเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมากกว่า 30,000 ล้านบาท (National Economic and Social Development Board, 2011) รัฐได้ตราพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 เพื่อเป็นกฎหมายหลักในการบริหารจัดการเมื่อเกิดภัยพิบัติ (National Disaster Prevention and Mitigation Committee, 2010) อีกทั้งผลพวงจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ดัชนีการก่อการร้ายระดับโลก (Global Terrorism Index) จัดลำดับประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ 8 จาก 158 ทั่วโลก สร้างความเสียหายทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สินมากที่สุดในกลุ่มประเทศอาเซียน (Thai Health Project, 2013)

ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นและพบเจอบ่อยที่สุดคือ อุทกภัยเป็นภัยพิบัติธรรมชาติ (Natural Disasters) ประเภทหนึ่งสร้างความเสียหายแก่มนุษยชาตินับแต่อดีต เช่น การเกิดน้ำท่วมครั้งใหญ่ในภาคกลางของประเทศจีน ในปี ค.ศ. 1931 ถือว่าเป็นภัยพิบัติธรรมชาติที่มีผู้เสียชีวิตมากที่สุดในโลกตั้งแต่เคยมีการบันทึกมา โดยมีผู้เสียชีวิตราว 1 ล้านคน ถึง 4 ล้านคน ในส่วนของประเทศไทย การเกิดมหาอุทกภัยในปี พ.ศ. 2554 ได้สร้างความเสียหายคิดเป็นมูลค่ากว่า 1.44 ล้านบาท ธนาคารโลกจัดอันดับความเสียหายทางเศรษฐกิจเป็นอันดับ 4 ของโลก ถัดจากแผ่นดินไหวและสึนามิในญี่ปุ่นปี พ.ศ. 2544 แผ่นดินไหวในโกเบปี พ.ศ. 2538 และเฮอริเคนแคทรีน่าปี พ.ศ. 2548 (สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, 2555, น. 1)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน และมีบทบาทภารกิจในการให้ความช่วยเหลือและบรรเทาภัยในลำดับแรกก่อนที่หน่วยงานภายนอกจะเข้าไปให้ความช่วยเหลือ ประกอบกับพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 มาตรา 20 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้น เป็นผู้รับผิดชอบในฐานะ

ผู้อำนวยการท้องถิ่น และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 ได้กำหนดให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งพื้นที่ (องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล/เมืองพัทยา/กทม.) ทำหน้าที่อำนาจการควบคุม ปฏิบัติการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550)

ตำบลนาแซง ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2428 แต่เดิมใช้ชื่อว่าตำบลกุดนาแซง โดยมีขุนทรงแซงเดชเป็นกำนันคนแรก เมื่อปี พ.ศ. 2448 ขึ้นตรงกับอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ และปี พ.ศ. 2460 โอนมาขึ้นกับอำเภอโพธิ์ทอง มณฑลร้อยเอ็ด ต่อมาปี พ.ศ. 2468 มาขึ้นกับอำเภอเสลภูมิ และปี พ.ศ. 2514 ได้ยกฐานะขึ้นเป็นสภาตำบล ปี พ.ศ. 2540 ได้ประกาศยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีหมู่บ้านในการปกครอง 13 หมู่บ้าน ตำบลนาแซงเป็นหนึ่งใน 18 ตำบลของอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งตำบลนาแซงตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอเสลภูมิ อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอ เสลภูมิ 13 กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดร้อยเอ็ด 43 กิโลเมตร ทิศเหนือติดต่อกับตำบลโนนชัยศรี อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ทิศใต้ติดต่อกับตำบลนาเมือง และตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ทิศตะวันออกติดกับตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลหนองหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ตำบลนาแซง มีทั้งหมด 1,159 หลังคาเรือน พื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นพื้นที่ซึ่งประสบปัญหาอุทกภัยหรือน้ำท่วมเกือบทุกปี ในช่วงปลายเดือนสิงหาคมถึงกลางเดือนกันยายน พ.ศ. 2562 ก็เช่นกัน ได้เกิดน้ำท่วมในตำบลนาแซงบางพื้นที่สาเหตุเกิดจากพายุโซนร้อนโพดุล ประกอบกับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมทะเลอันดามันได้พัดเข้ามายังประเทศไทยทำให้เกิดฝนตกหนักติดต่อกันหลายวัน จึงทำให้น้ำยังเอ่อล้นเข้ามาท่วมพื้นที่ทำการเกษตรและบ้านเรือนของประชาชนทำให้ชาวบ้านได้รับผลกระทบและความเสียหาย (ไทยตำบลต่อทคอม, 2558)

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาประเด็นการจัดการภัยพิบัติและปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งนี้ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา ผู้วิจัยคาดว่าจะสามารถช่วยให้ประชาชนได้ทราบถึงข้อมูลองค์ความรู้ การจัดการ วิธีการป้องกัน เมื่อเกิด

ภัยพิบัติ รวมทั้งจะได้เพิ่มองค์ความรู้ใหม่จากที่มีอยู่ในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษาค้นคว้านี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์การศึกษาไว้ดังนี้คือ

1. เพื่อศึกษาผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในเขตพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด” ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิด (Conceptual Framework) ในการวิจัยไว้ดังนี้

ตัวแปรต้น

การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย
- แนวทางการป้องกันและลดผลกระทบจากสาธารณภัย
- แนวทางการเตรียมความพร้อมในการรับมือสาธารณภัย

การจัดการในภาวะฉุกเฉิน
- แนวทางการเผชิญเหตุในภาวะฉุกเฉิน
- แนวทางการบรรเทาทุกข์ในภาวะฉุกเฉิน

การฟื้นฟู
- แนวทางการฟื้นฟูสภาพและการซ่อมสร้างหลังการเกิดอุทกภัย

ตัวแปรตาม

การจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติ
ในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ
จังหวัดร้อยเอ็ด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงปัญหาและผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ รวมไปถึงแนวทางการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ดำเนินการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลคือ พื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

3. ขอบเขตด้านประชากร

งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย บทความและเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย ประกอบด้วย 1) นายกองค้การบริหารส่วนตำบล 2) รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบล 3) ผู้นำชุมชน 4) ประชาชน และ 5) ปราชญ์ชุมชน

4. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย บทความและเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 16 คน

4.1 คัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย โดยมีทั้งสิ้น 5 กลุ่ม คือ 1) นายกองค้การบริหารส่วนตำบล 2) รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบล 3) ผู้นำชุมชน 4) ประชาชน และ 5) ปราชญ์ชุมชน

4.2 ระบุจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) ตามกลุ่มเป้าหมาย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) นายกองค้การบริหารส่วนตำบล	จำนวน 1 คน
2) รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบล	จำนวน 1 คน
3) ผู้นำชุมชน	จำนวน 4 คน
4) ประชาชน	จำนวน 8 คน
5) ปราชญ์ชุมชน	จำนวน 2 คน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยเรื่อง “การจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอสลภูมิจังหวัดร้อยเอ็ด” สิ่งที่ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) โดยมีกรอบวิเคราะห์ตามประเด็นที่จะทำการศึกษาซึ่งทำการสังเคราะห์จากกรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ภายใต้ประเด็นดังนี้คือ

5.1 ประเด็นผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอสลภูมิจังหวัดร้อยเอ็ด

5.2 ประเด็นแนวทางการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในเขตพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอสลภูมิจังหวัดร้อยเอ็ด

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยนี้ ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์แยกแยะเป็นประเด็นต่างๆ โดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการศึกษา และตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติ เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาที่รวบรวมประเด็นได้อย่างมีระบบ นอกจากนี้ ผลจากการสัมภาษณ์ก็นำมาประกอบการวิเคราะห์เพื่อให้ผลของกาวิเคราะห์มีความสมบูรณ์แบบมากขึ้น

ผลการวิจัย

1. ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ประเด็นผลกระทบที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้คือ

1.1 ผลกระทบต่อร่างกายและชีวิตจากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนในพื้นที่ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติมีผู้ได้รับบาดเจ็บจนถึงแก่ชีวิตมีเพียงหนึ่งคน เนื่องจากติดเชื้อโรคที่มากับน้ำท่วม แต่ประชาชนส่วนมากในพื้นที่ก็ไม่มีใครได้รับบาดเจ็บจนถึงแก่ชีวิตและส่วนมากประชาชนก็จะได้รับบาดเจ็บเล็กๆ น้อยๆ เพียงโรคมือเท้าเปื่อย

1.2 ผลกระทบต่อจิตใจจากภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนในพื้นที่มีความหดหู่ และคิดมากมีความเครียด มีการวิตกกังวลประชาชนในพื้นที่กลัวว่าน้ำจะแช่ขังอยู่นานเกินไป และกลัวว่าลูกหลานและตนเองจะได้รับอันตรายจึงทำให้ไม่สบายใจ

1.3 ผลกระทบที่เกิดจากเชื้อโรคหลังการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนส่วนมากได้รับผลกระทบจากเชื้อโรคที่มาจากน้ำท่วมขัง เช่น โรคน้ำกัดเท้า โรคมือเท้าเปื่อย เป็นส่วนมากที่ประชาชนในพื้นที่ได้รับ แต่ก็ไม่เป็นอันตรายถึงแก่ชีวิต

1.4 ผลกระทบของการสูญเสียทรัพย์สินที่อยู่อาศัยที่เกิดจากภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนในพื้นที่มีผู้ได้รับความเสียหายหรือสูญเสียทรัพย์สินภายในครัวเรือนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งบ้านที่อยู่พื้นที่ต่ำๆ น้ำท่วมขังนาน ทำให้ตู้เสื้อผ้าและเครื่องใช้ต่างๆ ได้รับความเสียหายมาก ต้องซ่อมแซมใหม่เกือบทั้งหมด

1.5 ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจหลังจากเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนในพื้นที่การเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติในครั้งนี้ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจอย่างสิ้นเชิง เพราะข้าวที่ประชาชน

ปลูกไว้นั้นได้รับความเสียหายทั้งหมด จึงทำให้ประชาชนไม่มีข้าวที่จะไปขายให้กับร้านรับซื้อข้าว เพื่อที่จะนำเงินมาใช้ในชีวิตประจำวันต่างๆ

1.6 ผลกระทบทางการเมืองการปกครองจากภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติในครั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐได้เข้ามามีส่วนช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ประสบภัยเป็นอย่างดี แต่จะมีประเด็นปัญหาด้านการเข้าช่วยเหลือล่าช้า เพราะไม่สามารถเดินทางเข้าช่วยเหลือทางรถยนต์ได้ เนื่องจากถนนถูกน้ำเซาะจนพังเสียหาย จึงสามารถเดินทางเพื่อเข้ามาช่วยเหลือได้เฉพาะการขนส่งทางเรือ

2. แนวทางการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ประเด็นแนวทางการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดมี 3 ประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

2.1 ประเด็นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Reduction)

1. แนวทางการป้องกันและลดผลกระทบจากสาธารณภัยในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนในพื้นที่มีการเตรียมความพร้อมรับมือเป็นอย่างดี เพราะได้นำท่วมติดต่อกันมาเป็นเวลาสามปีติดต่อกันแล้ว จึงมีการสร้างพนังกั้นน้ำไว้ แต่ว่าพนังกั้นน้ำไม่สามารถเอาอยู่เพราะน้ำไหลมาเป็นจำนวนมาก ทำให้น้ำไหลเข้าท่วมหมู่บ้านเหมือนเดิม แต่ว่าประชาชนก็มีการเตรียมการรับมือโดยการเตรียมอาหารหรือน้ำดื่มต่างๆ พร้อมทั้งจะรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติหรือน้ำท่วมอยู่ตลอด และมีการประกาศจากผู้นำชุมชนให้ประชาชนในหมู่บ้านมีการเตรียมการ เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยอันตรายประชาชนมีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเป็นอย่างดี

2. แนวทางการเตรียมความพร้อมในการรับมือสาธารณภัยในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า จะเห็นได้ว่าการเตรียมความพร้อมรับมือเป็นอย่างดี เพราะได้นำท่วมนี้ได้เกิดขึ้นติดต่อกันเป็นเวลาสามปี ทำให้ประชาชนในพื้นที่มีการเตรียมความพร้อมในการรับมือภัยพิบัติเป็นอย่างดี เช่น นำสิ่งของที่สามาร

ยกขึ้นที่สูงได้ให้เตรียมยกไว้รอ ก่อนที่นำจะมาและมีการเตรียมอาหารไว้ให้พร้อม เพื่อที่จะไม่ให้คนในครอบครัวนั้นอดอยาก จนกว่าจะมีหน่วยงานเข้ามาช่วยเหลือ

2.2 ประเด็นการจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management)

1. แนวทางในการเผชิญเหตุ ในภาวะฉุกเฉินของประชาชนในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนในพื้นที่ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ในครั้งนี้ การเผชิญเหตุในภาวะฉุกเฉินก่อนอื่นทุกคนต้องมีสติ เพราะการมีสตินั้น จะทำอะไรจะมีการคิดอย่างมีสติ และในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด นี้ได้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติน้ำท่วมนี้เป็นเวลาหลายปีติดต่อกัน ทำให้ประชาชนสามารถรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉินหรือสถานการณ์ฉุกเฉินได้เป็นอย่างดี ประชาชนในพื้นที่สามารถเอาตัวรอดได้

2. แนวทางการบรรเทาทุกข์ในภาวะฉุกเฉินในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ในการบรรเทาทุกข์ในพื้นที่ภัยพิบัติจะมีหน่วยงานของภาคต่างๆ ที่เข้ามาช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยในการแจกเบี้ยยังชีพ ถุงยังชีพ ข้าว ปลาอาหารต่างๆ และการบรรเทาทุกข์นั้น ประชาชนได้รับการช่วยเหลือเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็น หน่วยงานเทศบาลตำบลนาแซง หรือหน่วยงานต่างๆ เข้ามาช่วยเหลือทำให้ประชาชนมีอาหารการกินที่ดีในขณะที่ประสบกับภัยธรรมชาติหรือน้ำท่วม

2.3 ประเด็นการฟื้นฟู (Recovery Build Back Better and Safer)

แนวทางการฟื้นฟูสภาพและการซ่อมสร้างหลังการเกิดอุทกภัยในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนไม่ได้รับความเสียหายมากนัก อาจมีความเสียหายเล็กน้อยในบางครัวเรือน แต่ยังสามารถซ่อมแซมได้ เพราะว่าการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติหรือน้ำท่วมนั้นได้เกิดติดต่อกันมาหลายปี ทำให้ประชาชนมีการเตรียมการรับมือทำให้สิ่งของต่างๆ ไม่ได้รับความเสียหาย จึงไม่ได้มีการซ่อมแซม

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษา “การจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด” มีข้อค้นพบที่นำเสนอการอภิปรายผล ดังนี้คือ

1. ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลกระทบต่อร่างกายและชีวิตจากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวคือ ประชาชนในพื้นที่ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติมีผู้ได้รับบาดเจ็บจนถึงแก่ชีวิตมีเพียงหนึ่งคน เนื่องจากติดเชื่อโรคที่มากับน้ำท่วม แต่ประชาชนส่วนมากในพื้นที่ก็ไม่มีใครได้รับบาดเจ็บจนถึงแก่ชีวิตและส่วนมากประชาชนก็จะได้รับบาดเจ็บเพียงโรคมือเปื่อยเท้าเปื่อย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2550) ที่กล่าวไว้ว่าผลกระทบต่อร่างกายและชีวิต หมายถึง ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นมักจะก่อให้เกิดความสูญเสียแก่ร่างกายและชีวิตตั้งแต่เล็กน้อยจนถึงขั้นเสียชีวิต ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรุนแรงและลักษณะของการเกิดภัยพิบัติ

ผลกระทบต่อจิตใจจากภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวคือ ประชาชนในพื้นที่ที่มีความหวาดหวั่น คิดมาก มีความเครียด มีการวิตกกังวลประชาชนในพื้นที่กล่าวว่า น้ำจะแช่ขังอยู่นานเกินไปกลัวว่าลูกหลานและตนเองจะได้รับอันตราย จึงทำให้ไม่สบายใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2550) ที่กล่าวไว้ว่า ผลกระทบต่อจิตใจ หมายถึง ภัยพิบัติทำให้เกิดการตกใจ เสียใจ วิตกกังวล จากการสูญเสียสิ่งต่างๆ ไป บางรายอาจสูญเสียทรัพย์สินทั้งหมดจากไฟไหม้

ผลกระทบที่เกิดจากเชื่อโรคหลังการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวคือ ประชาชนส่วนมากได้รับผลกระทบจากเชื่อโรคที่มาจากน้ำท่วมขัง เช่น โรคน้ำกัดเท้า โรคมือเท้าเปื่อยเป็นส่วนมากที่ประชาชนในพื้นที่ได้รับแต่ก็ไม่เป็นอันตรายถึงแก่ชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรมการป้องกัน

และบรรเทาสาธารณภัย (2550) ที่กล่าวไว้ว่า ภัยพิบัติที่เกิดจากเชื้อโรค หมายถึง เกิดจากแมลงและสัตว์ ได้แก่ เช่น หนูนา ต๊กแตน มีเป็นจำนวนมาก

ผลกระทบของการสูญเสียทรัพย์สินที่อยู่อาศัยที่เกิดจากภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวคือ ประชาชนในพื้นที่ก็มีผู้ได้รับความเสียหายหรือสูญเสียทรัพย์สินภายในครัวเรือน แต่บ้านที่อยู่พื้นที่ต่างๆ ก็ทำให้น้ำท่วมขังนาน ทำให้ผู้เสื่อผ้าและเครื่องใช้ต่างๆ ได้รับความเสียหายมากต้องซ่อมแซมใหม่เกือบทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2550) ที่กล่าวไว้ว่า การสูญเสียทรัพย์สินที่อยู่อาศัย หมายถึง การเกิดภัยพิบัติแต่ละครั้ง นอกจากผู้ประสบภัยจะเกิดผลกระทบต่อร่างกายแล้ว ผลกระทบที่เกิดมาพร้อมกันก็คือ สิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องใกล้เคียงกับผู้ประสบภัยบางครั้ง พบว่า ผู้ประสบภัยสูญเสียทุกสิ่งตั้งแต่ที่อยู่อาศัย ที่ดินในการประกอบอาชีพ ไร่นา ปศุสัตว์ต่างๆ เครื่องมือในการประกอบอาชีพ เงินทอง เครื่องประดับ เครื่องนุ่งห่ม ซึ่งความสูญเสียต่างๆ เหล่านี้ จะส่งผลกระทบทางด้านจิตใจของผู้ประสบภัย

ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจหลังจากเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวคือ ประชาชนในพื้นที่การเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติในครั้งนี้ ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจอย่างสิ้นเชิง เพราะข้าวที่ประชาชนปลูกไว้นั้นได้รับความเสียหายทั้งหมดจึงทำให้ประชาชนไม่มีข้าวที่จะไปขายให้กับร้านรับซื้อข้าวเพื่อที่จะนำเงินมาใช้ในชีวิตประจำวันต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2550) ที่กล่าวไว้ว่า ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ขณะเกิดภัยพิบัติ เช่น อุทกภัย การจลาจล สงครามกิจกรรมต่างๆ จะไม่สามารถดำเนินการได้ตามปกติ เช่น การเกษตร อุตสาหกรรม อาจถูกทำลายต้องหยุดชะงักการดำเนินการ การคมนาคมถูกตัดขาด การขนส่งสินค้าหยุดชะงัก สินค้าขาดแคลนและมีราคาสูงขึ้น ผู้มีรายได้น้อยจะได้รับความเดือดร้อน การส่งต่อสินค้าไปขายต่างประเทศหยุดชะงัก และส่งผลกระทบโดยรวมต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

ผลกระทบทางการเมืองการปกครองจากภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวคือ การเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติในครั้งนี้ทางหน่วยงานภาครัฐต่างๆ ก็ได้เข้าช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่ประสบภัยเป็นอย่างดี แต่ก็จะมีปัญหาเรื่องการเข้าช่วยเหลือล่าช้า เพราะไม่สามารถเข้าช่วยเหลือทางรถยนต์

ได้ เนื่องจากถนนถูกน้ำเซาะจนพังเสียหาย จึงสามารถเข้าช่วยเหลือได้เฉพาะการขนส่งทางเรือ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2550) ที่กล่าวไว้ว่า ผลกระทบทางการเมืองการปกครอง หมายถึง เมื่อเกิดภัยพิบัติหน่วยงานภาครัฐต่างๆ มีหน้าที่ในการบรรเทาสาธารณภัยจะต้องรีบเข้าไปดำเนินการช่วยเหลือให้ทันกับเหตุการณ์และมีประสิทธิภาพ ถ้าประชาชนไม่ได้รับการดูแลและไม่ได้รับการช่วยเหลือจากรัฐ จะทำให้ประชาชนรู้สึกถูกทอดทิ้ง เกิดความรู้สึกไม่ติดต่อหน่วยงานภาครัฐ อาจมีกลุ่มบุคคลฉวยโอกาสโฆษณาชวนเชื่อกับผู้ประสบภัย ทำให้เกิดปัญหาตามมาภายหลังได้

2. แนวทางการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

2.1 การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Reduction)

แนวทางการป้องกันและลดผลกระทบจากสาธารณภัยในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวคือ ประชาชนในพื้นที่ที่มีการเตรียมความพร้อมรับมือเป็นอย่างดีเพราะว่าน้ำได้ท่วมติดต่อกันมาเป็นเวลาสามปีติดต่อกัน แล้วจึงมีการสร้างพนังกั้นน้ำไว้ แต่ว่าพนังกั้นน้ำไม่สามารถเอาอยู่เพราะน้ำไหลมาเยอะทำให้น้ำไหลเข้าท่วมหมู่บ้านเหมือนเดิม แต่ว่าประชาชนก็มีการเตรียมการรับมือ โดยการเตรียมอาหารหรือน้ำดื่มต่างๆ พร้อมทั้งจะรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติหรือน้ำท่วมอยู่ตลอด และมีการประกาศจากผู้นำชุมชนให้ประชาชนในหมู่บ้านมีการเตรียมการ เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยอันตราย ประชาชนมีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเป็นอย่างดี

แนวทางการเตรียมความพร้อมในการรับมือสาธารณภัยในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวคือ จะเห็นได้ว่าการเตรียมความพร้อมรับมือเป็นอย่างดี เพราะว่ามีน้ำท่วมนี้ได้เกิดขึ้นติดต่อกันเป็นเวลาสามปี ทำให้ประชาชนในพื้นที่มีการเตรียมความพร้อมในการรับมือภัยพิบัติเป็นอย่างดี เช่น นำสิ่งของที่สามารถยกขึ้นที่สูงได้ให้เตรียมยกไว้รอก่อนที่น้ำจะมา และมีการเตรียมอาหารไว้ให้พร้อมเพื่อที่จะไม่ให้คนในครอบครัวนั้นอดอยาก จนกว่าจะมีหน่วยงานเข้ามาช่วยเหลือ ซึ่งสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 ที่กล่าวไว้ว่าการมุ่งเน้น

การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย หมายถึง เป็นการลดโอกาสที่จะได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยอย่างเป็นระบบ โดยการวิเคราะห์และการจัดการกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุและผลกระทบของสาธารณภัย เพื่อลดความล่อแหลม ลดปัจจัยที่ทำให้เกิดความเปราะบาง และเพิ่มศักยภาพของบุคคล ชุมชน และสังคมให้เข้มแข็งในการจัดการปัญหาในปัจจุบัน รวมถึงป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

2.2 การจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management)

แนวทางการเผชิญเหตุในภาวะฉุกเฉินของประชาชนในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวคือ ประชาชนในพื้นที่ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ในครั้งนี้ ซึ่งในขณะเผชิญเหตุภาวะฉุกเฉินนั้น เบื้องต้นทุกคนต้องมีสติสัมปชัญญะ เพราะการมีสตินั้น จะทำอะไร เรามีกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ พิจารณาสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมได้ทันทั่วทั้งที่ อย่างไรก็ตาม ในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติด้านอุทกภัยต่อเนื่องเป็นเวลาหลายปีติดต่อกันทำให้ประชาชนสามารถรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉินหรือสถานการณ์ฉุกเฉินลักษณะนี้ได้เป็นอย่างดี แนวทางการบรรเทาทุกข์ในภาวะฉุกเฉินในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวคือ ในการบรรเทาทุกข์ในพื้นที่ภัยพิบัติก็จะมีหน่วยงานของภาคต่างๆ ที่เข้ามาช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยในการแจกเบี้ยยังชีพ ถุงยังชีพ ข้าวปลาอาหารต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2558 ที่กล่าวไว้ว่า การจัดการในภาวะฉุกเฉิน หมายถึง เป็นการเผชิญเหตุและจัดการสาธารณภัยในภาวะฉุกเฉินให้เป็นไปอย่างมีมาตรฐาน โดยการจัดการระบบการจัดการทรัพยากรและภารกิจความรับผิดชอบ เพื่อเผชิญเหตุการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้นทุกรูปแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงลดความสูญเสียที่มีต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ทรัพยากร สภาพแวดล้อมสังคม และประเทศให้มีผลกระทบน้อยที่สุด

2.3 ประเด็นการฟื้นฟู (Recovery Build Back Better and Safer)

แนวทางการฟื้นฟูสภาพและการซ่อมสร้างหลังการเกิดอุทกภัยในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวคือ ประชาชนไม่ได้รับความเสียหายมากนัก อาจมีบ้างเล็กน้อยเพียงในครัวเรือน ซึ่งสามารถซ่อมแซมได้ ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2564 เป็นการนำแนวคิดหลักในการพัฒนาระบบการป้องกัน การเตรียมความพร้อมและการสร้าง

ภูมิคุ้มกัน โดยพัฒนาภูมิความรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งระดับชุมชน ในการเฝ้าระวัง และรับมือกับสาธารณภัย การอยู่ร่วมกับธรรมชาติและการสร้างภูมิต้านทาน ให้แก่ชุมชนตามแนวทาง “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” รวมทั้งการนำแนวคิดการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยเพื่อป้องกันภัยตามหลักสากล คือ “รู้รับ-ปรับตัว-ฟื้นเร็วทั่ว-อย่างยั่งยืน” โดยเสริมสร้างความตระหนักในการลดความเสี่ยงตั้งแต่ก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย และกำกับการดำเนินการขับเคลื่อนให้เป็นไปตามกรอบพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 ควรให้ความสำคัญในการรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติในทุกพื้นที่ แม้ว่าพื้นที่ตรงนั้นจะไม่มีภัยพิบัติเกิดขึ้นมาก่อนก็ตามภาครัฐและประชาชนควรระวังทุกครั้งเมื่อมีฝนตกหนัก ลมพัดแรง เป็นต้น

1.2 ประชาชนควรมีความรู้ในการรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยการที่ภาครัฐควรลงพื้นที่ไปให้ความรู้แก่ประชาชนในการรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติ

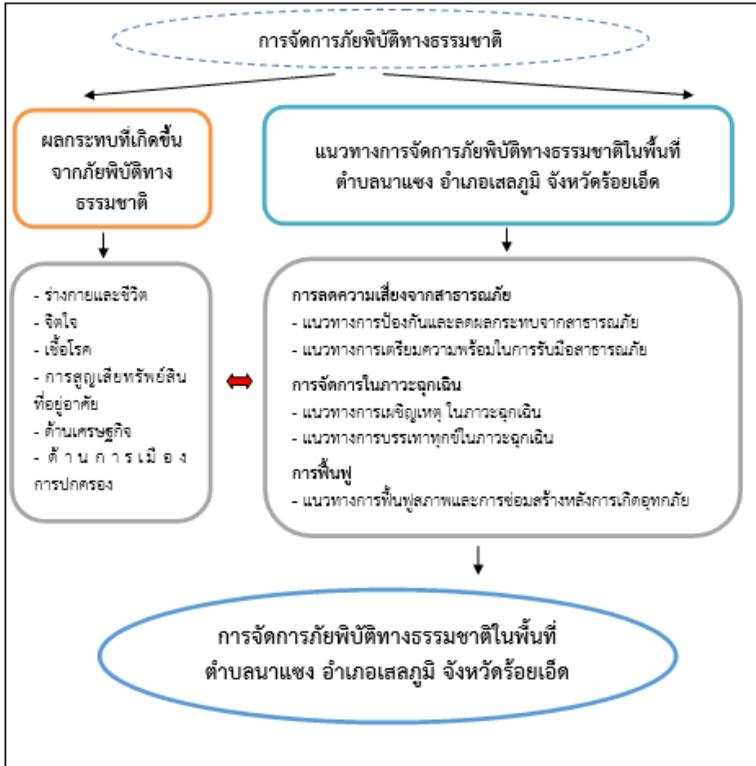
2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสาเหตุที่ทำให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ เพื่อที่จะได้รับรู้ที่มา หรือสาเหตุของภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น ภัยธรรมชาติทางน้ำภัยแล้ง ภัยธรรมชาติทางลม ภัยธรรมชาติทางไฟ เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาว่ามีแนวโน้มที่จะทำให้ผู้ประสบภัยที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติครั้งนี้แล้วในครั้งต่อไปนั้น ผู้ประสบภัยจะได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติทางธรรมชาติมากขึ้นหรือลดน้อยลง

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาเรื่อง “การจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด” ได้้องค์ความรู้ใหม่สู่การจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติ ดังนี้

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่เพื่อการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2558). *การจัดการสาธารณภัยของประเทศไทย: แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2558*. สืบค้นจาก <https://www.disaster.go.th/th/qvote-questionnaire-28/>
- กรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2560). *แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2560-2564*. สืบค้นจาก <https://www.disaster.go.th/th/qvote-questionnaire-28/>
- กรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2550). *ผลกระทบที่เกิดจากภัยพิบัติ*. สืบค้นจาก <https://www.disaster.go.th/th/qvote-questionnaire-28/>
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). *องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. สืบค้นจาก <http://www.dla.go.th/index.jsp>
- ไทยตำบลดอทคอม. (2558). *ข้อมูลตำบลนาแซง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด*. สืบค้นจาก <https://www.thaitambon.com/tambon>
- ปฐมาภรณ์ บุชชธำรง. (2555). *การจัดการภัยพิบัติ: ปรัชญาสวัสดิการและประยุกต์วิทยานิพนธ์*. กรุงเทพฯ: สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง.
- มูลนิธิชุมชนไท. (2560). *การจัดการภัยพิบัติโดยเครือข่ายชุมชนเป็นแกนหลัก*. สืบค้นจาก <https://www.chumchonhai.or.th/data-disaster>
- สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข. (2562). *การเรียนรู้และอยู่รอดของชุมชนจากภัยพิบัติ*. สืบค้นจาก <https://siamrath.co.th/n/23277>
- Department of National Disaster Prevention and Mitigation. (2013). *Reducing risk from disaster*. Bangkok: The Agricultural Cooperative Publishing House of Thailand.
- International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies. (2013). *World Disasters Report 2013: Focus on technology and the future of humanitarian action*. Geneva, Switzerland: international Federation of Red Cross and Red Crescent Societies

Thai Health Project. (2013). *Thai Health 2013*. Nakhon Pathom: Institute for Population and Social Research, Mahidol University.

World Health Organization. (2008). *Humanitarian Health Action*. Retrieved from <http://www.who.int/hac/about/definitions/en/>